

Kapitola 3

Viacero faktorov mohlo mať vplyv na neprítomnosť detských hrobov na pohrebiskách či sídliskách. Parciálne to má súvis s problematikou zachovávaní jemného antropologického materiálu detských pozostatkov. Najmä miesto deponovania¹ detských pozostatkov a s tým spojené procesy geologické (pôdna erózia), fyzikálno-chemické (dekompozícia), mikrobiologické (rozklad, pôdne podmienky²) a mechanické (poľnohospodárska činnosť) majú vplyv na ich uchovanie. Nenáležitý stav výskumu (Beilke-Voigt 2004, 289; Bietti Sestieri 1992, 101; Grefen-Peters 1999, 123; Chamberlain 2000, 210; Kraus 2006, 8; Lucy 2005, 44) má nie bezvýznamný podiel na percentuálnom zastúpení detských hrobov.

Absencia detských hrobov na pohrebiskách a sídliskách by mohla byť objasnená tým, že deti boli pochovávané alebo „uložené“ na inom mieste. Táto absencia by mohla byť parciálne objasnená antickými zdrojmi, kde sa relatívne často stretávame s prípadmi zbavenia sa ešte živého dieťaťa – „abandonment“, „exposure“, „Aufsetzung“. Deti sa síce dávali na napospol známe miesta, ak sa ich nikto neujal, tak nemali žiadnu nádej na prežitie. Motívom opustenia resp. pohodenia detí mohlo byť ich defekt (telesný, duševný), nelegitímnosť, hospodárske pomery (Lindenlauf 2001, 91).

5.2.2. Úmrtnosť detí

Vyššie 50% zo žijúcich populácií tvorili deti - to dokazujú paleodemografické analýzy (Neustupný 1983; Stloukal 1999, 360n.). Tieto údaje sa však neodzrkadľujú v archeologických súvislostiach. Aj tak sa nazdávame, že v prehistorických societach bola detská úmrtnosť obdobne vysoká. V priebehu prvého roka života umieralo najviac detí, o niečo menej v priebehu od prvého do štvrtého roka života. Prvý týždeň po pôrode bol najrizikovejším obdobím pre novorodencov je (Košťálová – Kovács 2005, 4).³ Detská úmrtnosť kolísala v intervale od 20 do 30%, iba ojedinele až 50% (Chamberlain 1997, 249;

¹ Detské hroby, ktoré neboli uložené do dostatočnej hĺbky, sa často narušili. Napr. podľa Wahla (1997) mohli túlaví psi vyhrabať detské pozostatky z plytkých hrobov a zožrať ich.

² Kyslé pôdy ľahko rozkladajú jemné detské kosti

³ Najintenzívnejšie adaptačné zmeny prebiehajú v prvých hodinách po pôrode a ešte počas prvých siedmich dní života, čo je tzv. užšie novorodenecké obdobie alebo aj perinatálne obdobie (Košťálová – Kovács 2005, 4).

Molleson 1981, 20-21; Neustupný 1983, 23). Určenie hodnôt detskej úmrtnosti je problematické z viacerých vyššie uvedených príčin.